

På tre områder udmønter opfølgingsarbejdet sig i ministerrådsforslag til sessionen i Kuopio. For det første i det tilbagevendende plan- og budgetforslag. For det andet i et ministerrådsforslag om proceduren for reformerne på institutionsområdet. Og for det tredje i et ministerrådsforslag om arktisk samarbejde.

Budgettet for 1996 er særlig vigtigt, fordi det skal tjene som det nordiske samarbejdes fundament i den vigtige omstillingsperiode, hvor samarbejdet og organisationen skal fornys, prioriteres og ændres. Forslaget er derfor opstillet med udgangspunkt i, at indholdet i det interne nordiske samarbejde skal koncentreres og målrettes, samtidig med at vi udvider og udvikler den ydre dimension, både i forhold til Norden og Europa og i forhold til Nordens nærområder.

I det plan- og budgetforslag, som skal behandles på sessionen i Kuopio, har ministerrådet fastlagt rammen for det fællesnordiske budget for 1996 til 707,9 mio. DKK. Det er en reduktion i forhold til i år, hvor budgettet som bekendt er på 718,9 mio. DKK.

Rammens størrelse – og det faktum, at rammen ikke bliver pris- og lønreguleret – afspejler et nødvendigt politisk kompromis.

Jeg mener, at det med budgetforslaget for 1996 er lykkedes at udarbejde et budgetforslag, der i det store og hele tilgodeser de politiske ønsker, som blev fastlagt gennem prioriteringerne i rapporten »Nordisk samarbejde i en ny tid«.

I overensstemmelse med reformgruppens bekræftelse af, at kultur og uddannelse fortsat skal være de vigtigste satsningsområder, er der også for 1996 i kroner og øre sket en forøgelse af midlerne til disse programmer. 48,9 pct. af den samlede ramme foreslås tildelt kultur, uddannelse og forskning.

Programmet for Nordens nærområder videreføres med en samlet ramme på 50 mio. kr. Som sædvanlig vil der blive udarbejdet et detaljeret arbejdsprogram for 1996. I det væsentlige fastholdes den prioritering, som er gældende i år. Den største enkeltaktivitet er de meget populære stipendie- og udvekslingsordninger. Derudover er der i forslaget afsat rammebevillinger til uddannelse, kultur- og mediesamarbejde, demokrati og markedsøkonomi, medborgerretigheder, industri- og finanspolitisk samarbejde,

jordbrug og miljø. Det afgørende formål er fortsat at fremme den demokratiske og markedsøkonomiske udvikling.

Men med hensyn til reformgruppens anbefalinger i rapporten »Nordisk samarbejde i en ny tid« er det i virkeligheden de færreste anbefalinger, der direkte er møntet på vore økonomiske prioriteringer i 1996. På de områder, hvor det er nødvendigt, er det foreliggende budgetforslag i tråd med rapportens anvisninger.

På længere sigt – og det starter formentlig allerede i 1997 – kan især ét af reformgruppens forslag forventes at få væsentlig betydning for det fællesnordiske budget. Det gælder resultatet af institutionsgennemgangen, hvor vi, som jeg vil komme ind på senere, fra ministerrådets side lægger op til, at de beslutninger, der måtte blive truffet, udmøntes i budgettet for 1997.

Vi befinder os således i et vadested – og det er som bekendt ikke det bedste sted at skifte hest. Derfor har 96-budgettet i en vis udstrækning karakter af en videreførelse af det bestående, mens vi afventer de prioriteringer, som reformarbejdet vil medføre.

Jeg finder, at budgetforslaget for 1996 er et fornuftigt kompromis. Det har en betoning af de velkendte satsningsområder i det nordiske samarbejde, men afspejler samtidig, at vi er ved at tilpasse det nordiske samarbejde i overensstemmelse med reformgruppens rapport.

I reformgruppens rapport indgik et – ganske ambitiøst – forslag om, at der inden sessionen i Kuopio skulle foretages en politisk vurdering af de mere end 40 fællesnordiske institutioner, som er oprettet siden samarbejdets start i 1953. Opgaven var at undersøge, om institutionerne lever op til kravet om nordisk nytte.

I maj måned vedtog samarbejdsministrene et mandat for institutionsgennemgangen og nedsatte en arbejdsgruppe under ledelse af stiftamtmand Søren Christensen. Der er gennemført spørgeskemaundersøgelser, interessentanalyser og interview med institutionerne, brugerne og nøglepersoner og topembedsmænd i de nordiske lande.

Resultatet af dette arbejde blev fremlagt i rapporten »Nordisk nytte« for en måned siden. En enig arbejdsgruppe fremsætter heri mere generelle og tværgående forslag, ligesom rapporten indeholder en række anbefalinger og forslag for hver enkelt institutions fremtid.